

dent, amit eddig hordoztam, és mindent, előre, amit még el fogok nyerni. Hittem kis tó korában egyszer megláttam Istent, s szétvettem a partokat. Tengerre akarok lenni a hitnek, hogy nagyon, mindig tisztán és végtelenül lássam: istent. (Jelenvalók és örökkévalók című könyv, 49. l.). Ámen.

KRIZA JÁNOS

AKI A JÓT CSELEKSZI, AZ ISTENTŐL VAN*

3Jn 1,11

Mint általában a lelkészeknek, nekem is több Biblia sorakozik a könyvespolcomon. Van közöttük egy kicsi, zöld fedelű is, tele bejegyzésekkel és könyvjelzőkkel. Számomra ez a legkedvesebb, mert a belső fedőlapján ez a bejegyzés olvasható: Drága jó nagymamám Bibliája. Meghalt 1995. július 27-én. Élt 87 évet.

Mikor kezembe veszem ezt a tőle örökölt Bibliámat: mindig rá gondolok. Feltehetően így vagyunk ezzel mindannyian, mikor egy elhunyt szerettünk valamilyen személyes tárgyát a kezünkbe vesszük. Ilyenkor végigpörög előttem pillanatok alatt mindaz, ami számomra sokat jelent az ő életéből. Az együtt eltöltött napok, órák, percek... Egyszerű, kedves és jóságos asszony volt. Életét békesség, harmónia és egyensúly uralta. És ami csodálatos volt benne, mindég elégedett volt. Soha nem hallottam panaszkodni, elégedetlenkedni vagy zúgolódnival. Mindig tudott örülni. Úgy érzem, teljes volt az élete.

Gyermekkoromban sokat mesélt nekem Istenről. Ragaszkodott hozzá, hogy vallásórára járjak. Ragaszkodott hozzá, hogy vasárnap templomba menjünk. Ragaszkodott Istenhez, ezt bizonyítják bibliai bejegyzései is. Részben neki köszönhetem, hogy hivatásként a lelkészi pályát választottam. Ezért példaadó számomra az élete; ő tanított meg arra, amit már ő is kora gyermekkorában megtanult: *az embernek keresnie kell Istent*. Nem elég egyszerűen várakozni arra, hogy Ő eljőjön, hanem az embernek kell elindulni Hozzá; az embernek kell gyötrődnie hiten és hitetlenségen keresztül, vágyni hozzá akkor is, amikor buktatók, fájdalmas, meg nem értett események formálják életét. Ahogy a Szentírás is tanítja: Közeledjete az Istenhez, és Ő is közeledni fog hozzátok.

Életünkben mégis hány emberrel találkoztunk és találkozunk, kedves Testvéreim, aki – akár az Ószövetség által idézett balga ember is – egyetlen tömör mondatban jelenti ki: Nincs Isten! Állítja határozottan, pedig soha

---

* Elhangzott a Kolozsvári Rádió magyar nyelvű adásában 2002. június 2-án.

semmilyen kísérletet nem tett azért, hogy e mondatának ellenkezőjéről meggyőződjön. Állítja könnyelműen, felelőtlenül, mert így kényelmes neki, vagy, mert társadalmi helyzete ezt kívánja meg tőle. Állítja, mert számára az élet csak a mindennapok folyásával való sodródást jelenti. A vasárnap érkezését nem a templomi harangszó jelzi számára, hanem a vasárnapi ebéd, mely után kényelmesen lehet szunyókálni, mert ezen a napon nem kell dolgozni. Él napjait, egyiket a másik után, míg minden egyforma lesz; derű és boldogság nincs az életében, mert ahonnan hiányzik *a lélek igénye a többre*, ott egyszerűen nincs minek örülni. Ott előbb vagy utóbb minden egyhangúvá és unalmassá válik. (A neves vallásbölcselelő megállapítása mindig ezt a mérhetetlen sivárságot juttatja eszembe: „Ha nincs Isten, akkor minden hamu.”)

Mikor értelmem már fogékonnyá vált e gondolatok befogadására, akkor ismertem meg először ezeket az embereket. Talán az iskolában kezdődött. Előre kidolgozott tanterv szerint próbálták belőlünk kiszakítani a nagyszülőktől, szülőktől tanultakat Istenről. Vasárnaponként békegyűléseket, várostakarító akciókat szerveztek, nehogy véletlenül templomba mehessünk. Programként hirdették, hogy Isten nincs, és aki nincs, azt nem érdemes, sőt nem is lehet keresni.

Erről a propagandáról mindig egy mosolyt fakasztó történet jut eszembe, melyet azonban mégis komolysággal kell szemléljünk. Az egykori tanár elvtárs a pártiskolában tanult ateista buzgóságtól fűtötten tanácsolja el diákjait a vallásórától, konfirmációtól, az Isten szeretetétől. Legnagyobb érvként – tudományos magabiztossággal és megcáfolhatatlan hangsúllyal – jelenti ki: Nincs Isten, mert Istent soha senki nem látta. A pajkosan élcelődő, szemtelen serdülő diák kapásból kérdez és válaszol: A tanár elvtársnak van esze? Ugyanis azt sem látta soha senki! – És az osztályban szinte elszabaduló cinkos derűtség mellett talán észre sem vennénk, hogy a háttérben milyen komoly felismerés feszül. Mert a pajkos, és néha szemtelenül mindenből viccet csináló serdülő már megtanulta: igenis: van Isten, és nincs szükségem arra, hogy saját szememmel lássam, hogy kézzelfoghatóan tapintsam, hogy így győződjem meg létezéséről! Igenis: érzem Őt, itt van a szívemben, a lelkemben, ezért tudok hinni létezésében.

Mert Isten, ha nem is látjuk, mindenütt jelen van. Jelen van a szív dobbanásában, az emberi lélekben, az élet lüktetésében, a kinyíló és elhervadó virágban, az életben és az elmúlásban egyaránt. Mert Isten nem olyan, mint a többi dolgok, nem anyag, ami a tér és idő megkötöttségével jár együtt, hanem Isten lélek. És az embernek nem a tekintetével kell keresnie Őt, hanem a szívével, mert „igazán jól csak a szívével lát az ember. Ami igazán fontos, az a szemnek gyakran láthatatlan.”

Az évek során aztán azt is megtanultam, hogy az emberek, akik azt mondják, hogy nincs Isten: azok sohasem keresték, sohasem próbáltak meg igazán közeledni Hozzája. A legjobb esetben is csak álltak az égre függesztett tekintettel, és várták, hogy Isten megjelenjen, valami módon tudtukra adja: igenis vagyok, létezem. Ők megfeledkeztek arról, hogy Istent nem

szemmel kell keresni, hanem lélekkel és szívvel. Mert amit a szem lát, az gyakran látszat csupán, amit pedig a szív érez, az a valóság. Éppen úgy, ahogyan az a cselekedet igaz, amit a szív irányít, és az valóban kedves Isten és az emberek előtt is.

A közelmúltban történt egyik közeli barátommal. A város egyik temploma előtt elhaladva egy tisztán, de szegényesen öltözött idős emberre figyelt fel, aki egy száraz kiflidarabot nézegetett, amely a templom lépcsőjén hevert. Szégyenlősen fölvette, próbálta megenni, de az annyira kemény lehetett, hogy nem tudott beléharapni. A látottakon mélyen megdöbbenve és elgondolkozva mentem tovább – mesélte a barátom –, amikor hirtelen egy megmagyarázhatatlan érzés kerített a hatalmába, és megtorpantam. Lám, milyen nyomorúságos sorsot is megérhet az ember! Vajon mi történt velem, hogy idejutott? Bizonyára eltékozolta a kenyérré valót, vagy ki tudja? – ötlött fel az első, elítélő, a segítségnyújtást elutasító gondolat. De hátha minden jövedelem nélkül tengődő szerencsétlen? – kérdezett nyomban vádlón a szív. Ekkor a barátom szinte önkéntelenül visszafordult, a sarki árusnál vásárolt egy kiflit, majd az idős ember után sietett. Átadta neki, majd válaszra sem várva folytatta útját. Ekkor – teljesen váratlanul – egy eddig még nem tapasztalt, különös érzés töltött el – mondotta. Egyszerűen boldog voltam. És a nap hátralevő részében, ez az érzés kísért utamon. És az a felismerés, hogy egy-egy ilyen szerény jócselekedet is közelebb hozhatja életünkhöz az Istent.

Mindezt csak azért mondtam el, mert e történetből fakadóan újra világossá vált lelkemben a jézusi tanítás igazsága és értelme. Megértettem, hogy miért tudott Jézus a szenvedés, az üldöztetés ellenére is mindig jó lenni, és szüntelenül jót tenni. Mert egyszerűen csak azt tette, amit Isten várt tőle: úgy élte életét, ahogyan szíve vezérelte. Gyógyított, segített, vigasztalt, kenyeret nyújtott az éhezőknek, italt a szomjazóknak. Szívének szeretetét adta a rászorulóknak, azzal táplált mindenkit, aki segítséget kérőn nyújtotta feléje a kezét.

Megértettem azt is, hogy minden ember, akinek nevét az évek távolából felidézzük: Jézushoz hasonlóan igyekezett élni életét. Gondoljunk csak Albert Schweitzerre, ki orvosként és lelkészként szolgálta az emberiséget; idézzük fel unitárius nagyjainkat: Berde Mózsát, aki a híressé lett Berdecipót adta szegény diákjaink kezébe, hogy tanulhassanak; Brassai Sámuel, az utolsó erdélyi polihisztort, aki tudását adta tovább, hogy nemzedékek gyarapodjanak ismeretben és bölcsességben; emlékezzünk Balázs Ferencre, ki mészki lelkészként vetette el magát „a rög alá”, hogy személyes életét háttérbe szorítva szolgálja egyházát és gazdagítsa népét.

Sokan így idézzük fel a hozzánk közelebb álló, már elhalt szeretteink emlékét is: mindazokét, akik a lélek dolgaival törődtek, és a szerint éltek, a jót követték és cselekedték, akiknek szeretete egy életen át elkísér.

Te hogyan keresed Istent, kedves Testvérem? Szemeidet az égre függesztve várod az Ő megjelenését? Vagy szíved irányította étellel cselekszed a jót, és abban keresed az Ő létezését?

Míg a szem csak egy adott képet tud befogadni, addig a szív szeretete határtalan. Azért határtalan, mert szüntelen jó cselekedetre ösztönöz, aminek emléke is tovább él emberi szívekben. Azért határtalan, mert az emberi szívben maga Isten lakozik. Ő sarkall, hogy jót cselekedj, és az Ő akarata szerint formáld életed. Vezet is, hogy jó cselekedeteid által hozzá közeledni tudj, és ezáltal hasznossá és boldoggá tedd életed. Így tárul fel előttünk, hogy milyen csodálatos Jézus tanítványának lenni, s hogy e tanítványi élet jellemzője a békesség, boldogság és harmónia, amely az élet legnehezebb perceiben is tartást és reménységet ad az embernek.

Azért hozom ezt az üzenetet számodra, mert ezeken a példákön keresztül tanultam meg azt, amire ezennel emlékeztetni kívánlak: Hallgass mindig a szívedre, kövesd és cselekedd a jót! Mert aki a jót cselekszi, az Istentől van. Ámen.

MEZEI CSABA

„EGYMÁS TERHÉT HORDOZZÁTOK”*

Gal 6, 2

Tizenéves koromban egy osztálykiránduláson voltam. Balánbányától indulunk az egyesközi menedékház felé. Amint a meredek hegyet másztuk, hozzámlépett az osztályban legszebbnek tartott lány, és arra kért, hogy vegyem át tőle a hátizsákot. Boldog voltam és büszke, hogy a legszebb lány éppen engem kért meg erre a megtisztelő feladatra, s boldogan cipeltem az egyébként nem túl nehéz hátizsákot. Sokáig szívesen emlékeztem vissza a kirándulásra.

Aztán elmúlt a nyár, őszbe csavarodott az idő. Eljött az eltevés ideje. Édesanyám a piacra küldött bevásárolni, s amikor a vásárlással megvoltam, és hazaindultam volna, egy ismerős hang szólított meg. A szomszédasszony volt, hatalmas megrakott szatyrokkal, és arra kért, ha már úgyis egy az utunk, segítenék neki a cipekedésben. Rögtön eszembe jutott a kirándulás boldog emléke, de ez egészen más helyzet volt, nem a szép osztálytársnő kért meg, hanem az idős szomszédasszony, és nem könnyű, ruhákkal megrakott hátizsákot kellett büszkén a vállamra vennem, hanem mindenféle zöldséggel szakadásig megrakott szatyrokat. Cseppet sem voltam elragadtatva az adott helyzettel, de mit tehettem volna, végül is segítettem.

Amikor megérkeztünk, és végre lerakhattam a csomagot, azonnal megkönnyebbültem. Először azt hittem, hogy a tehertől való megszabadulásról

---

* Elhangzott a kolozs-tordai egyházkör köri közgyűlésén 2002. július 6-án.